

**Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 03.
august 2022 på**

Felstedvej 39, 6300 Gråsten

Meddelt d. 29-10-2026

Meddelt af Miljø

Sønderborg Kommune

§ 16 a stk. 4

Lovbekendtgørelse nr.
1065 af 21. august 2025
om husdyrbrug og
anvendelse af gødning
m.v. med senere
ændringer

Indhold

Datablad	2
Baggrund og læsevejledning.....	3
DEL 1- AFGØRELSE	4
1) Kommunens afgørelse	4
2) Baggrund for afgørelse	5
3) Lovgrundlag	5
4) Udnyttelsesfrist	5
5) Retsbeskyttelse.....	6
6) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36.....	7
DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGRUNDTIL AFGØRELSE	15
7) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), § 25.....	15
8) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, § 26 og § 27 samt påvirkning af bilag IV-arter	15
9) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse, § 34 stk. 1 (pkt. 1-4), stk. 2 og stk. 3.....	16
10) Vurdering af Erhvervsmæssig nødvendighed	17
11) Indretning og drift	17
12) Fastsættelse af vilkår jf. § 36 (pkt 1-6).....	18
13) Samlet vurdering	18
14) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	19
15) Kommunens bilag	21
DEL 3 - MILJØANSØGNING	23

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	25896777
Husdyrbrugets navn	Pugholm - tillæg til klimapavilloner
Beliggenhedsadresse	Felstedvej 39
Postnummer	6300
By	Gråsten

Ansøger

Ansøgersnavn	Peter Friedrichsen
Ansøgeradresse	Felstedvej 39
Ansøgerpostnummer	6300
Ansøgerby	Gråsten
Ansøgertelefon	20481731
Ansøger-email	pugholm39@mail.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	21111511
Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Konsulentnavn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulentadresse	Niels Bohrs Vej 2
Konsulentpostnummer	6000
Konsulentby	Kolding
Konsulenttelefon	61558262
Konsulent-email	upa@spiras.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9934944
CHR numre	48314

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 1145 - Felsted Ejerlav, Felsted
Matrikel: 27b - Felsted Ejerlav, Felsted
Matrikel: 155a - Ladegård, Kværs
Matrikel: 180 - Ladegård, Kværs
Matrikel: 182 - Ladegård, Kværs
Matrikel: 53 - Ladegård, Kværs
Matrikel: 538d - Kværs Ejerlav, Kværs
Matrikel: 124b - Ladegård, Kværs

Tillægget er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune

Miljø

Teknik, Miljø og Bæredygtighed

Rådhusvej 10

6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Ann-Kathrin Tessin

Sag nr.: 26/18535

KS: VICO

Baggrund og læsevejledning

Sønderborg Kommune modtog den 20. maj 2026 en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Felstedvej 39, 6300 Gråsten.

Tidligere godkendelser

Der er den 3. august 2022 meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Felstedvej 39, 6300 Gråsten i henhold til husdyrbrugsloven §16 a, stk. 2.

Det ansøgte har en ammoniakfordampning på over 3.500 kg NH₃-N/år, og er dermed omfattet af § 16 a i husdyrbrugloven.

Kort resumé

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse omfatter opførelse af klimapavilloner til smågrise.

Biaktiviteter

Ingen

DEL 1- AFGØRELSE

1) Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler tillæg til miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 4 på Felstedvej 39, 6300 Gråsten, matrikel 53, Ladegård, Kværs til opsætning af klimapavilloner nord for den eksisterende smågrisestald med de stillede vilkår.

Tillægget omfatter kun opsætning af klimapavilloner nord for den eksisterende smågrisestald. Tillægget meddeles på en række vilkår, der fremgår af afsnit 7. Dertil skal vilkår i miljøgodkendelse af 3. august 2022 fortsat overholdes

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Opsætning af klimapavilloner nord for den eksisterende smågrisestald. Klimapavillonerne skal benyttes til at give bedre plads til smågrise i eksisterende stalde samt eventuel hæve afgangsvægten på smågrisene lidt. Bedre plads er ensbetydende med bedre dyrevelfærd.

Klimapavillonerne forventes at blive 4 stk. Danbox Agro pavilloner i grafitgrå på 8,8 m x 20 m x ca. 2,6 m i højden samt 2 stk. 2 m brede forbindelsesgange fra klimapavillonerne til de eksisterende smågrisestalde (Smågrisestald (19) etape 1 og etape 2). Pavillonerne er opbygget med isolerede trapezstålplader i sider og tag i tagpap, med inventar og indervægge i plast og rustfrit stål. Gulvene bliver med 1/3 fast gulv (gulvtype klimastald). Der kommer vægventiler samt ventilationsafkast over tag.

Produktionsarealet svarer til pavillonernes indre mål minus mellemgang på 0,7 m: $(4 \times 16 \times 9,1 \text{ m}^2) = 582 \text{ m}^2$.

Figur 1. Kort over placering af de nye klimapavilloner

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

Ingen

1.1. Dispensation

Ingen, alle afstandskrav overholdes.

2) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler tillæg nr. 1 til godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Sønderborg Kommune vurderer, at tillæg nr. 2 til godkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tillægget er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 259685, version 1 og ansøgningen i del 3. I bilag 1 og del 2 ses en oversigt over Versionshistorikken, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling

3) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1089 af 16. oktober 2024, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har en ammoniakimmission på mere end 3.500 kg NH₃/år og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 a.

4) Udnyttelsesfrist

Tillægget skal være udnyttet inden 6 år fra det er meddelt. Tillægget anses som udnyttet når klimapavillonerne er opført og i brug. Hvis tillægget ikke udnyttes, bortfalder det.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at det meddelte tillæg udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

Der er søgt om tilladelse til nedsivning af tagvand ved Sønderborg Kommune.

Der er søgt om byggetilladelse til klimapavillonerne.

6) Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning.

Ann-Kathrin Tessin

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

7) Vilkår for husdyrbruget

Tillægget medfører ændringer af vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse. Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse fra d. 03. august 2022, som ikke ophæves ved dette tillæg, er fortsat gældende for hele bedriften. Nye vilkår er markeret med **(Nyt)** og ændrede vilkår fremgår som **(Ændret)**

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Dette tillæg meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

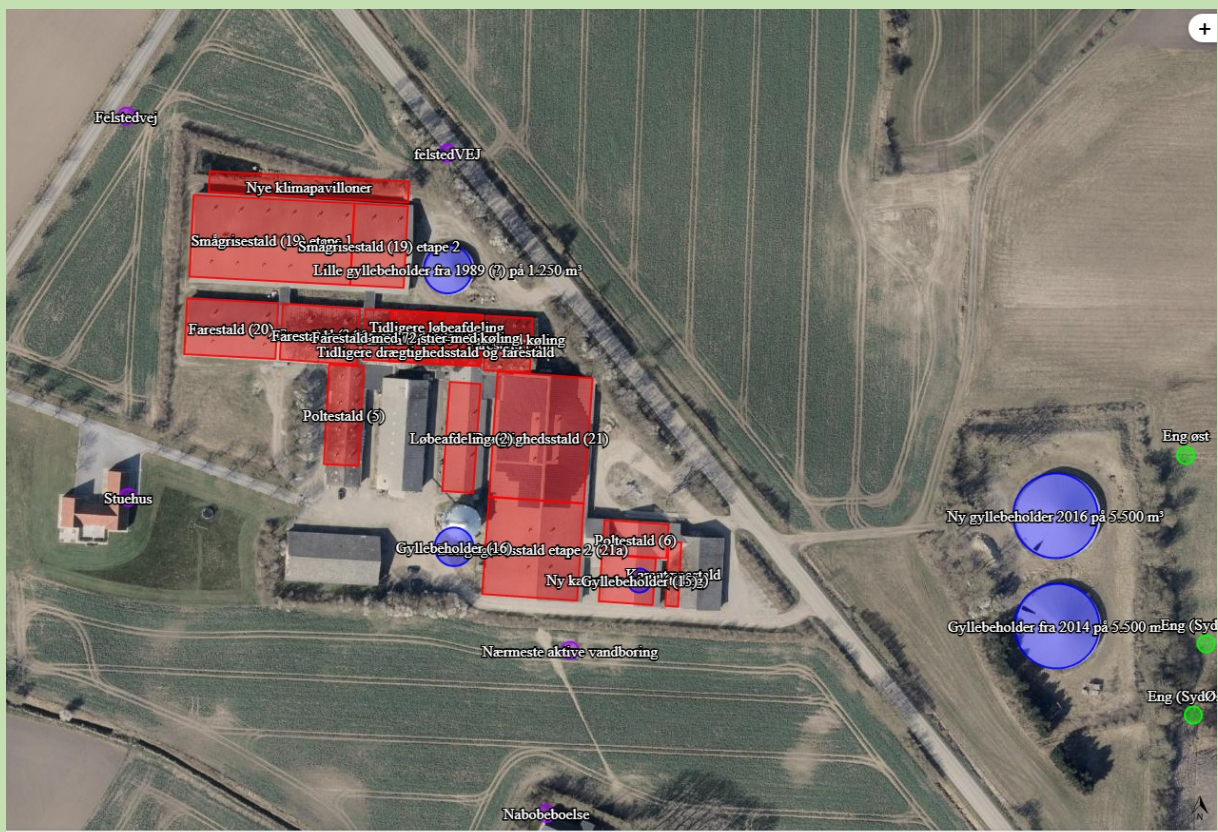
- 1) **(Ændret)** Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 259685, version 1
- 2) Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelsen samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt

Produktionsareal

- 3) **(Ændret)** Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Smågrisestald (19) etape 1	2329	Mekanisk ventilation	6 m	(#922730) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1913
Farestald (3a)	763	Mekanisk ventilation	6 m	(#922733) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	493
Drægtighedsstald (21)	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#922736) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1756
Poltestald (5)	613	Mekanisk ventilation	6 m	(#922739) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	490
Løbeafdeling (2)	598	Mekanisk ventilation	6 m	(#922745) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	130
				(#922742) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	397
Poltestald (6)	386	Mekanisk ventilation	6 m	(#922748) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	292
Farestald (20)	902	Mekanisk ventilation	6 m	(#922751) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	573
Drægtighedsstald etape 2 (21a)	1636	Mekanisk ventilation	6 m	(#922754) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1377
Farestald (3c)	444	Mekanisk ventilation	6 m	(#922756) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	292
Farestald med 36 stier uden køling	240	Mekanisk ventilation	6 m	(#922759) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	148
Karantænestald	143	Mekanisk ventilation	6 m	(#922764) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	130
Farestald med 54 stier med køling	362	Mekanisk ventilation	6 m	(#922769) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	222
Farestald med 72 stier med køling	454	Mekanisk ventilation	6 m	(#922770) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	296
Ny karantænestald (tillæg)	447	Mekanisk ventilation	6 m	(#922772) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	369
Smågrisestald (19) etape 2	774	Mekanisk ventilation	6 m	(#922774) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	637
Nye klimapavilloner	739	Mekanisk ventilation	3 m	(#922776) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	582
Sum						10097

Figur A. Oversigt over ejendommens produktionsanlæg

Egenkontrol

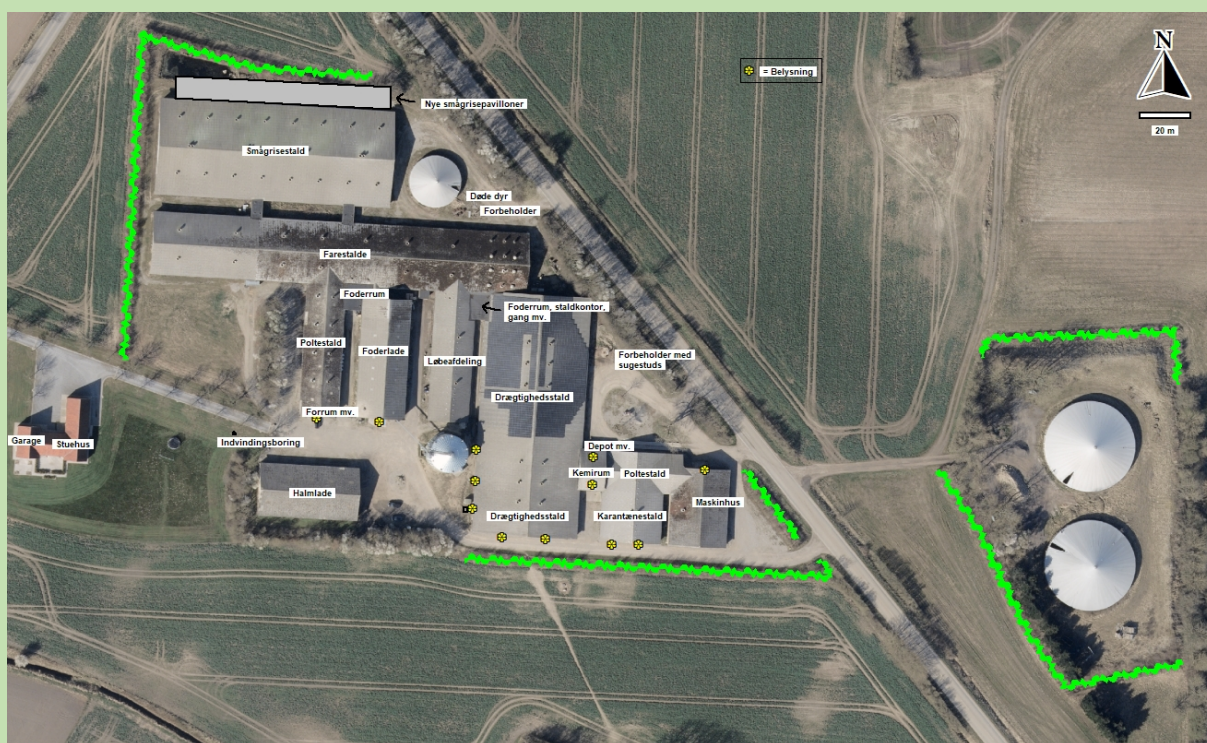
- 4) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt. (Gælder også for vandet fra boring DGU-arkivnr. 169.1036, figur 8 i miljøgodkendelse)
- 5) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, samt kontrol af kølekredsens ydelse.
- 6) Enhver form for driftstop på mere end én dags varighed skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftstop, der har varighed på mere end 7 dage.
- 7) Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Håndtering af husdyrgødning

- 8) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn således, at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 9) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Landskab

- 10) (**Ændret**) Beplantningen omkring ejendommen skal, hvis den ikke på godkendelsestidspunktet er som vist i figur C, etableres og vedligeholdes, så der fremadrettet er et tre-rækket hegn med egnstypiske arter, som angivet med grøn streg.

Figur C: Beplantning markeret med grøn

Ressourceforbrug

- 11) Hvis husdyrbrugets vandforbrug har væsentlige udsving, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvad der ligger til grund for udsvinget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 12) Der skal installeres et vandur på brønden med boring (boring DGU-arkivnr. 169.1036), se figur 7.

- 13) Senest hvert 6. år efter godkendelsen er taget i brug skal ejer kunne redegøre for hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget

Teltoverdækning

- 14) Gyllebeholderne fra 1989, 2014 og 2016 skal være forsynet med fast overdækning i form af telt. Overdækningen skal lukkes umiddelbart efter endt omrøring og udbringning. Eventuelle skader på overdækningen skal registreres i en logbog og repareres inden for en uge. Der skal indgås aftale om reparation inden 5 hverdage efter skadens opståen.

Gyllekøling

- 15) Gyllekanalerne skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe i følgende staldafsnit:
- a. Ny karantænestald
 - b. Smågrisestald (19)
 - c. Farestald (20)
 - d. Drægtighedsstald (21)
 - e. Drægtighedsstald etape 2 (21a)
 - f. Farestald med 54 stier med køling
 - g. Farestald med 72 stier med køling

i alt 4.514 m²

- 16) Varmepumpen leverer en årlig køleydelse på mindst 22,1 W/m².

Der skal være monteret en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den samlede månedlige og årlige køleydelse målt i kWh for:

- a. Ny karantænestald
- b. Smågrisestald (19)
- c. Farestald (20)
- d. Drægtighedsstald (21)
- e. Drægtighedsstald etape 2 (21a)
- f. Farestald med 54 stier med køling
- g. Farestald med 72 stier med køling

- 17) Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

- 18) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 19) Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 20) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

- 21) Bidraget fra landbruget med adressen Felstedvej 39, 6300 Gråsten til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder", Tabel B:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre en "Miljømåling – ekstern støj". Udgifter til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

.

Lys

- 22) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 23) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 24) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- 25) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 26) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald og kemikalier

- 27) Husdyrbruget må højst opbevare ikke-genanvendeligt farligt affald i 1 år, før det bortskaffes.
- 28) Oliefiltre, batterier, spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag.
- 29) Beholderne med oliefiltre, batterier, spildolie eller andet flydende farligt affald skal stå på en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles. Beholdere opbevaret på spildbakken skal være hævet fra bunden med rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige, og spild ikke ødelægger de andre beholdere.

30) Beholderne med farligt affald skal være mærket med indhold.

31) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på husdyrbruget. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

32) Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage skal bortskaffes som farligt affald.

Olie og diesel

33) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

34) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Døde dyr

35) Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Driftsforstyrrelser

36) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år og dato for udarbejdelse eller revidering af planen skal tilføjes planens forside

DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE

8) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT kravet opfyldes uden anvendelse af yderligere teknologi. Der etableres teltoverdækning på den nye gyllebeholder for at reducere merdepositionen på § 3 natur. Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at der anvendes BAT i forhold til ammoniakemission.

9) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV- arter

Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug sikre, at kravene om totaldeposition for ammoniak efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen overholdes.

Nærmeste kategori 1 natur, Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov er beliggende 3,4 km øst for anlægget. Der er ingen ammoniakpåvirkning fra husdyrbruget til området.

Det fremgår af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1 og 2.

9.1. Bilag IV arter

Der er registreret stor vandsalamander i vandhullet nordøst for staldanlægget og gyllebeholderne.

Gamle bygninger og træer *kan* fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus.

Etableringen af klimapavillonerne vil ikke hindre flora og fauna i at kunne spredes rundt om gyllebeholderen. Hvor klimapavillonerne etableres, er der i dag en kørselsvej og et læhegn som er etableret i 2018 og et forsinkelsesbassin, hvorfor der ikke er særlig flora eller fauna, der er afhængig af arealet.

Sønderborg Kommune vurderer med baggrund i oplysninger om det ansøgte projekt, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse

10.1. Landskabelige værdier

Den ønskede klimapavillon opføres i tilknytning til den eksisterende smågrisestald mod nord.

Det vurderes, at der ikke vil ske en negativ landskabelig påvirkning. Den eksisterende beplantning skal ved opstilling af pavillonen genplantes og vedligeholdes.

Vær opmærksom på, at tidligere stillede vilkår i forhold til beplantning, materialer og lignende skal være opfyldt.

Støder man på arkæologiske levn under anlægsarbejdet, skal Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev, Dalgade 7, 6100 Haderslev på T 65370801 eller E planer@msj.dk straks tilkaldes, og arbejdet indstilles i det omfang det berører fortidsmindet. Jævnfør museumslovens § 27.

10.2. Natur og bilag IV –arter

Merdepositionskravet til naturtyperne på maks. 1 kg NH₃/ha/år overholdes i nudrift og 8 års drift.

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af tidligere besigtigelsesnotater, at der ved opførsel af en ny klimapavillon ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

10.3. Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Klimapavillonerne kommer til at ligge lidt lavere end klimastalden. Der bliver lavet afløb til en samletank mellem pavillonerne, hvorfra gyllen pumpes til gyllekanal i den eksisterende smågrisestald.

Ansøger oplyser, at der installeres en niveauføler med alarm som lyser ift. fuld/tom samletank, og at udslusning kommer til at ske rutinemæssigt. Samletanken kommer til at ligge inde under gangarealet i pavillonen, så man vil opdage, hvis gyllen begynder at stå op mellem spalterne.

Sønderborg Kommune vurderer, på den baggrund, at de ansøgte klimapavilloner ikke indebærer væsentlig virkning på jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

10.4. Øvrige emissioner og gener

Lugt for omboende

Der sker en mindre stigning i lugtemissionen. Alle geneafstande er overholdte.

Lys

Der opsættes ingen lamper eller andre lyskilder i forbindelse med klimapavillonerne.

Støv

Det vurderes, at der ikke vil ske en ændring ift. den godkendte drift.

Støj

Det vurderes, at der ikke vil ske en ændring ift. den godkendte drift.

Skadedyr

Det vurderes, at der ikke vil ske en ændring ift. den godkendte drift.

Transporter

Da der ikke bliver produceret flere dyr, vurderes det, at der ikke vil ske en ændring ift. den godkendte drift.

Samlet vurdering

Da der ikke vil ske væsentlige driftsmæssige ændringer, vurderes det, at støj, rystelser, lys, skadedyr og støv i forbindelse med klimapavillonen ikke at kunne udgøre væsentlige gener for omgivelserne.

11) Vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed

Sønderborg Kommune vurderer, at tillæg til at opføre klimapavilloner til at give bedre plads til smågrise i eksisterende stalde samt eventuel hæve afgangsvægten på smågrisene lidt, er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbruget og bedriften. Derudover øger mere pladsdyrevelfærden.

12) Indretning og drift

12.1. **Anvendelse af BAT**

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi (hvis nybyggeri) og dyrevelfærd.

Kommunens vurdering

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 8.792 kg NH₃-N/år, og den faktiske ammoniakemission er på 8.781 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

12.2. **Udnyttelse af energi- og råvareforbruget**

Ansøger oplyser, at der vil ske en mindre stigning i strøm og vandforbrug. Det vurderes, at den mindre stigning kan indeholdes i det godkendte strøm og vandforbrug i miljøgodkendelsens tabel 7 og 8.

12.3. Håndtering af affald

Ansøger oplyser, at der kommer ingen forøgelse af affaldsproduktionen i forbindelse med opførelsen af de nye klimapavilloner, da antallet af dyr på stald er uændret. Klimapavillonerne er præfabrikerede, hvorfor der heller ikke vil komme affald i forbindelse med selve etableringen af gyllebeholderen.

13) Fastsættelse af vilkår

Kommunen skal på grundlag af vurderingen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet fastsætte vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden, at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

13.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi

Der stilles vilkår til produktionsarealerne, se vilkår 3.

13.2. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler (pkt. 2)

Ikke ændret i forhold til miljøgodkendelse af 03. august 2022.

13.3. Placering og udformning af ny bebyggelse (pkt. 5)

Klimapavillonerne forventes at blive 4 stk. Danbox Agro pavilloner i grafitgrå (se fotoeksempel sidst i dokumentet) på 8,8 m x 20 m x ca. 2,6 m i højden samt 2 stk. 2 m brede forbindelsesgange fra klimapavillonerne til de eksisterende smågrisestalde (Smågrisestald (19) etape 1 og etape 2). Pavillonerne er opbygget med isolerede trapezstålplader i sider og tag i tagpap, med inventar og indervægge i plast og rustfrit stål. Gulvene bliver med 1/3 fast gulv (gulvtype klimastald). Der kommer vægventiler samt ventilationsafkast over tag.

Ved pavillonernes sydvestligste ende ud til forsinkelsesbassinet forventes der rammet pæle ned, som kan bære de 2 vestligste pavilloners nordside.

13.4. Beplantning om ny bebyggelse (pkt. 6)

Der stilles vilkår til beplantning omkring de nye klimapavilloner.

14) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget, er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke

indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, Ammoniak-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

15) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

15.1. Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøgodkendelse blev den 13-10-2026 udsendt til høring hos ejere og beboer i en lugtkonsekvensradius på 1431 m og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 14 dage frem til og med den 28. oktober 2026. Der indkom to høringssvar, hvor et af høringssvarene var positiv. Behandlingen af høringssvaret kan ses i bilag 3.

15.2. Annoncering af afgørelse

Tillægget efter husdyrbrugloven er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk den 26. november 2026.

15.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk/>.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller Mit-ID.

Klagen sendes gennem klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige

grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 18-08-2023.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

15.4. Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jævnfør husdyrbruglovens § 90. Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

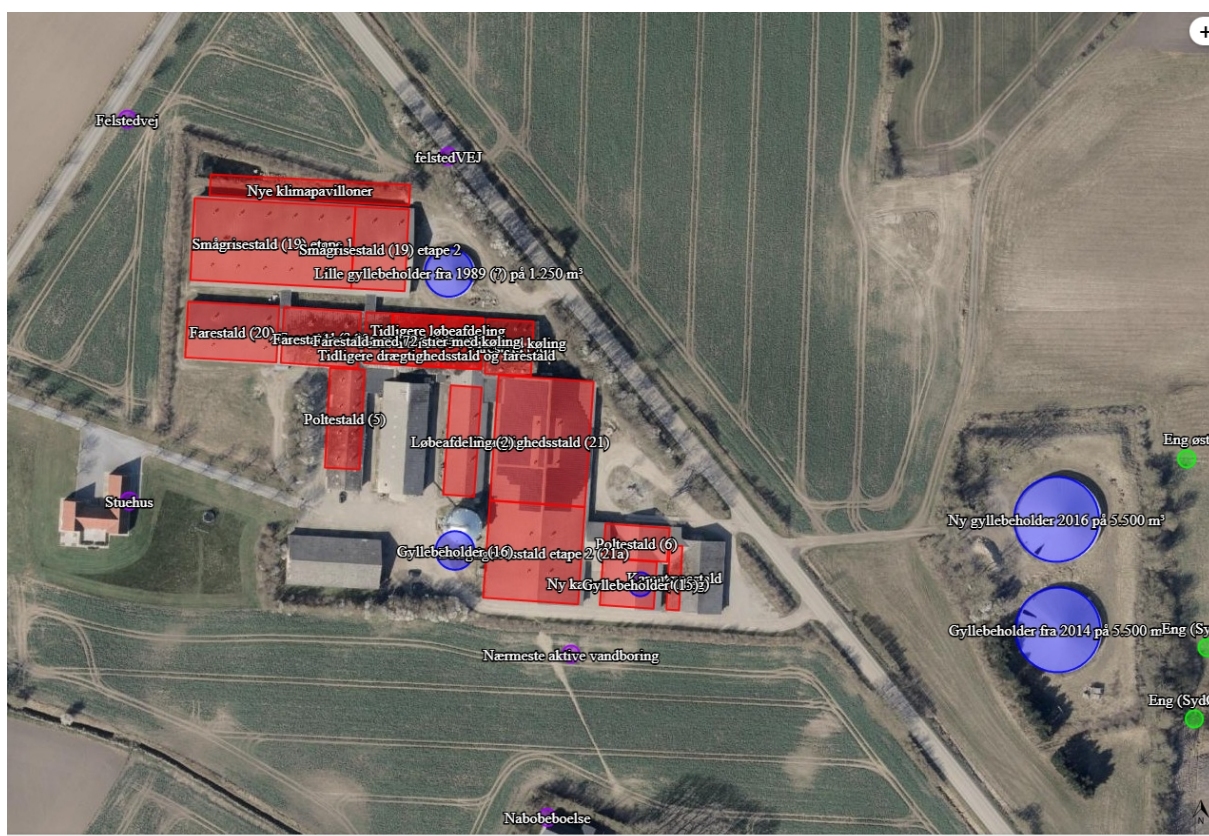
16) Kommunens bilag

Bilag 1

Versionshistorik – ingen ændringer

Bilag 2

Situationsplan

Bilag 3

Kommunens behandling af indkomne høringssvar:

Høringssvar 1: *Det fremgår ikke, hvordan Sønderborg kommune vil sikre, at opsætningen af klimapavillonerne rent faktisk opfylder kravene til godkendelse.*

På samme ejendom blev der opført gyllebeholdere i henholdsvis 2014 og 2016, hvilket fremgår af den vedhæftede situationsplan over ejendommen. Til disse gyllebeholdere blev der stillet krav om, at der skulle plantes rundt om beholderne, så de ikke var synlige. Selv om jeg ad 2 omgange har gjort Sønderborg kommune opmærksom på dette forhold, er der ikke blevet fulgt op på manglerne.

Undskyldningen var, at planterne var gået ud, så efter 10 år er beholderne stadig synlige mod nord.

Kommunens bemærkning:

Sønderborg kommune sikrer, at opsætningen af klimapavillonerne opfylder kravene til godkendelse ved at udarbejde en tillægsgodkendelse til eksisterende miljøgodkendelse, og ved at foretage de lovpligtige miljøtilsyn på ejendommen.

Vilkårene vedr. beplantningen vil blive tjekket, og hvis nødvendigt indskærpet ved miljøtilsynene.

DEL 3 - MILJØANSØGNING

Ansøger har indsendt en ansøgning om tillæg 2. til miljøgodkendelse med tilhørende bilag.
Ansøgning er udarbejdet af miljørådgiver Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd.

Til Sønderborg Kommune

Aabenraa, den 20. maj 2026

Ansøgning om tillægsgodkendelse til Felstedvej 39, 6300 Gråsten

På vegne af Peter Friedrichsen ansøges om tillægsgodkendelse til opsætning af klimapavilloner nord for den eksisterende smågrisestald. Klimapavillonerne skal benyttes til at give bedre plads til smågrise i eksisterende stalde samt eventuel hæve afgangsvægten på smågrisene lidt. Bedre plads er ensbetydende med bedre dyrevelfærd. Det har været overvejet at etablere en babystald syd for den vestligste farestald, men klimapavillonerne foretrækkes, da de hurtigere kan tages i brug. Endvidere ønskes arealet ved farestaldene friholdt, da der formodentlig bliver brug for at etablere yderligere areal til farestier, når kravet om løsgående diegivende søer træder i kraft. Pga. klimapavillonernes mindre volumen, koster det mindre energi at opvarme dem.

Dyreholdet på husdyrbruget i form af antal dyr bliver uændret, så det eneste der sker er, at der kommer flere kvadratmeter produktionsareal, hvilket beregningsmæssigt giver anledning til større lugt- og ammoniakemission. Der kommer ingen ny udvendig belysning, men der kommer vinduer i klimapavillonernes langsiden mod nord. Der kommer ingen nye transportveje, idet grisene flyttes internt i stalderne gennem forbindelsesgange. Klimapavillonerne forventes at blive 4 stk. Danbox Agro pavilloner i grafitgrå (se fotoeksempel sidst i dokumentet) på 8,8 m x 20 m x ca. 2,6 m i højden samt 2 stk. 2 m brede forbindelsesgange fra klimapavillonerne til de eksisterende smågrisestalde (Smågrisestald (19) etape 1 og etape 2). Pavillonerne er opbygget med isolerede trapezstålplader i sider og tag i tagpap, med inventar og indervægge i plast og rustfrit stål. Gulvene bliver med 1/3 fast gulv (gulvtype klimastald). Der kommer vægventiler samt ventilationsafkast over tag.

Ved pavillonernes sydvestligste ende ud til forsinkelsesbassinet forventes der rammet pæle ned, som kan bære de 2 vestligste pavilloners nordside.

Produktionsarealet svarer til pavillonernes indre mål eksklusiv mellemgang på 0,7 m: (4 x 16 x 9,1 m²) = 582 m² (se indsat udsnit af indretningstegning).

Det er uafklaret, om der sættes tagrender på pavillonerne. Hvis der gør, bliver det plastiktagrender. Taget på pavillonerne bliver tagpap. Overfladevand fra den eksisterende kørevej, hvor pavillonerne opsættes, løber i forvejen i det eksisterende forsinkelsesbassin. Det antages derfor, at det er uproblematisk at tagvand fra de nye pavilloner ledes til bassinet uanset om det sker via tagrende eller afløb ud over pavillonernes tag. Der vil blive udledt overfladevand fra 739,2 m² nyt tagareal.

For at gøre plads til klimapavillonerne er der behov for at fælde en del af den afskærmende beplantning mod nord. Der vil blive plantet nyt læhegn til erstatning for det der fældes ca. 3-5 m nord for klimapavillonerne.

Det er muligt, at klimapavillonerne opsættes midt for de eksisterende smågrisestalde i stedet for at de flugter med smågrisestaldens østlige gavl. Der indsendes derfor scenarieberegning for et byggefelt.

Beregningerne i ansøgningsskema 259685 viser, at alle beskyttelsesniveauer overholdes. Endvidere overholdes alle afstandskrav i forhold til de nye klimapavilloner.

Peter Friedrichsen anmoder om, at ansøgningen behandles så hurtigt som muligt, da han er meget interesseret i at give smågrisene bedre plads.

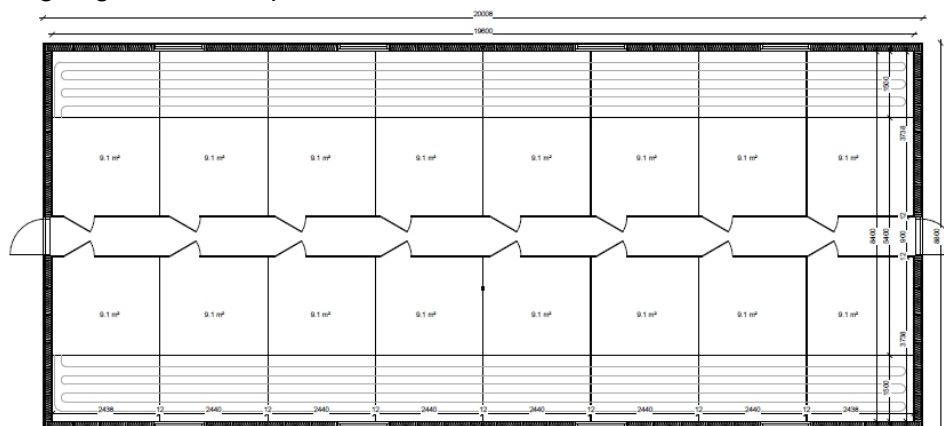
Med venlig hilsen

Ulla Refshammer Pallesen
Miljørådgiver
6155 8262
upa@spiras.dk

Eksempel på klimapavillon – her vist i rød.

Indretningstegning for en klimapavillon:

Frit gulvareal til hver smågris eller hver avls- og slagtegris, der opdrættes i grupper, på mindst:
 0,15 m² til grise med en gennemsnitsvægt på 10 kg eller derunder.
 0,20 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 10 kg og 20 kg.
 0,30 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 20 kg og 30 kg.

Stiernes samlede frie gulvareal er 145,6 m².

I stalden kan der være ca. 570 grise på 10 kg eller derunder

I stalden kan der være ca. 728 grise på 10 kg og 20 kg.

I stalden kan der være ca. 485 grise på 20 kg og 30 kg.

Det frie gulvareal skal altid kontrolleres, inden grisene kommer i stalden.

Standard	Stk.	Tilvalg
Døre	2	Ekstra døre
Vinduer	8	Ekstra vinduer
Væggventiler, indsugning	20	Foderautomater
EC ventilation, udsugning i tag	1	Forberedt strøm og vand til feeder
Foderautomat, 1 stk. TF7 eller 2 stk. fodertender		Medicinstreng
Vandkopper pr. sti	2	Automatisk styring af overbrusning
Træholdere, rodemateriale pr. sti	2	Manuel styring af iblødsætningsanlæg
Klimaanlæg	1	Spiralflex ribberør til kobles eksisterende varmeanlæg
Varmebæltere	2	
Inventarhøjde, 60 eller 75 cm	1	
Gyllestuds, Ø250mm	2	
LED armaturer	5	

Rev. Nr.	Rev. Af	Rev. Dato	Rev. Beskrivelse	Tegn.: MB
Sag:	Klimapavillon			Dato: -
Emne:	ST20			Mål: 1 : 75
Bygge adr:				Tegn nr.: Rev.
Bygherre:				100
DANBOX AGRO				Industrisvinget 5, 8600 Vejen tlf: 86888603 www.danbox-agro.dk

Forslag til ny beplantning:

